

JOHN JULIUS NORWICH, *A Short History of Byzantium*,
Alfred A. Knopf, Publisher, New York, 1997, XL + 431 p. + 24 p. ilustrații

Prezentul volum constituie prima ediție americană a lucrării *A Short History of Byzantium*, apărută la Londra, în 1997. John Julius Norwich - absolvent al prestigioaselor universități din Strasbourg și Oxford, diplomat de carieră, membru activ al Camerei Lorzilor - și-a făcut cunoscute preocupările sale în domeniul istoriei și prin lucrările: *A History of Venice*, *Taste for Travel*, *The Normans in Sicily*.

Într-un moment în care splendorile artei bizantine sunt redescoperite în America, J. J. Norwich publică laolaltă, în această însemnată ediție, cele mai importante și mai fascinante evenimente ale remarcabilei sale trilogii despre creșterea și prăbușirea Imperiului bizantin: *Byzantium: The Early Centuries* (1998); *Byzantium: The Apogee* (1991); *Byzantium: The Decline and Fall* (1995).

Spiritual, inteligent și cu privirea atinsă asupra detaliilor, autorul descrie dramatic istoria Bizanțului pornind de la începuturile sale în 330, - mutarea de către Constantin cel Mare a capitalei imperiale la Constantinopol, pe locul vechiului port grecesc Byzantion, în Asia Mică -, continuând cu creșterea lui ca primul și cel mai longeviv imperiu creștin și încheind cu ultimele sale zile eroice și posibila înfrângere de către turci în 1453.

Partea I a lucrării, *The Early Centuries*, surprinde principalele evenimente ale istoriei lumii bizantine cuprinse între domnia lui Constantin cel Mare și sfârșitul luptelor iconoclaste. Partea a II-a, *The Apogee*, analizează perioada de maximă dezvoltare a Imperiului bizantin, plecând de la debutul secolului al IX-lea (restaurarea imaginilor) și terminând cu bătălia de la Manzikert. Ultima parte, *The Decline and Fall*, descrie evoluția istoriei Bizanțului în secolele XI - XV, respectiv de la domnia lui Alexios I Comnenul (1081-1118) și până la 1453.

Cartea lui J.J. Norwich ne prezintă o istorie marcată de extraordinare transformări și drame: adoptarea creștinismului de către lumea greco-romană; sfârșitul Romei și al imperiului său; înfrângerea de către turcii selgiuchizi la Manzikert în 1071; domniile lui Constantin, Teodosie cel Mare, Iustinian și Vasile al II-lea. Au fost secole sângeroase în care Bizanțul a luptat pentru însăși supraviețuirea sa; secole de controverse în legătură cu natura lui Hristos și a Bisericii; secole de învățătură în care cultura antică a fost păstrată vie și prezervată de către scribi; și, mai ales, secole ale creativității în care geniul bizantin și-a pus amprenta asupra artei și arhitecturii. După mai bine de pais-prezece veacuri, sculptoarele mozaicuri de la Ravenna și splendorile marii biserici Sf. Sofia din Istanbul încă au puterea de a-ți tăia răsuflarea de la distanță.

Lucrarea se deschide cu *Cuprinsul*, *Lista ilustrațiilor*, *Hărți*, *Arbori genealogici* ai

famiiliilor imperiale bizantine, *Prefața, Introducere și se încheie cu Lista împăraților bizantini, Lista sultanilor otomani, Lista papilor, Bibliografia și Indexul.*

Valoroasă contribuție istoriografică, bazată pe o erudită informație, cartea lui John Julius Norwich este o originală descriere a uneia din cele mai mari civilizații ale trecutului și a magnificei sale moșteniri culturale.

Daniel FLAUT